

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Tomáše Foltase a JUDr. Jaroslava Hubáčka v právní věci žalobce: **B. V.**, proti žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**, se sídlem Zborovská 11, Praha 5 - Smíchov, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 16. 6. 2014, č. j. 47 A 6/2014 – 28,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost proti výroku č. II. usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 16. 6. 2014, č. j. 47 A 6/2014 – 28, **se odmítá.**
- II. Kasační stížnost proti výroku č. III. usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 16. 6. 2014, č. j. 47 A 6/2014 – 28, **se zamítá.**
- III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 16. 6. 2014, č. j. 47 A 6/2014 – 28, bylo stěžovateli ve výroku I přiznáno částečné osvobození od soudních poplatků ve výši 90 %, ve výroku II. byl stěžovatel vyzván, aby ve lhůtě 1 měsíce od doručení tohoto usnesení zaplatil soudní poplatek za podání žaloby ve výši 300 Kč a ve výroku III. byl zamítnut návrh stěžovatele na ustanovení právního zástupce.

V kasační stížnosti podané proti tomuto usnesení stěžovatel uvedl, že ji podává proti výrokům II. a III. V kasační stížnosti poukázal na zločinné spolčení v rámci veřejné správy, které kryje krajský soud a následně i Nejvyšší správní soud. V důsledku výše uvedeného nedisponuje částkou 300 Kč na zaplacení soudního poplatku. Poukázal i na koordinovanost postupů veřejné správy vůči jeho osobě a celkové náklady řízení.

Nejvyšší správní soud nevyžadoval uhrazení soudního poplatku a zastoupení advokátem. Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu není v určitých případech nutno trvat na podmínce tohoto zastoupení. K této otázce se Nejvyšší správní soud vyjádřil např. v rozsudku ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 – 37 (všechna citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu dostupná z www.nssoud.cz), ve kterém vyslovil, že „v řízení o kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu o zamítnutí návrhu žalobce na osvobození od soudních poplatků není třeba trvat na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost ani na povinném zastoupení advokátem.“ V rozsudku ze dne 25. 4. 2007, č. j. 9 As 3/2007 – 77, pak vyjádřil názor, že „v řízení o kasační stížnosti proti usnesení městského, resp. krajského soudu, o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku za předešlou kasační stížnost by trvání na splnění poplatkové povinnosti znamenalo řetězení řešeného problému a ve svém důsledku by popíralo smysl samotného řízení. Tato okolnost proto sama o sobě nemůže bránit projednání věci a vydání meritorního rozhodnutí.“ Právní závěry z citovaných judikátů je možno aplikovat i na projednávanou věc, neboť stěžovatel kasační stížností napadá usnesení krajského soudu, kterým nebylo plně vyhověno jeho návrhu na osvobození od soudních poplatků. Nejvyšší správní soud proto konstatuje, že stěžovatelova kasační stížnost je přípustná a projednatelná, i když nebyl zaplacen soudní poplatek a stěžovatel není zastoupen advokátem, ač sám nemá vysokoškolské právnické vzdělání vyžadované pro výkon advokacie. Pro podporu těchto závěrů stov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 7. 2012, č. j. 4 Ads 66/2012 - 22, ze dne 31. 10. 2012, č. j. 4 As 64/2012 - 14, či ze dne 10. 7. 2014, č. j. 7 As 47/2014 – 22.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s ust. § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a přitom neshledal vady uvedené v odstavci 4, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

V napadeném usnesení krajský soud s poukazem na ust. § 36 odst. 3 s. ř. s. uvedl, že z „Prohlášení žalobce o osobních, majetkových a výdělkových poměrech“ zjistil, že stěžovatel žije sám, ke dni 27. 5. 2010 dosáhl důchodového věku, ale starobní důchod mu není vyplácen. Příjmy doložil stěžovatel oznámením o změně výše dávky státní sociální podpory ze dne 6. 5. 2014, č. j. 63552/14/KH, vydaném Úřadem práce ČR – krajskou pobočkou v Příbrami, podle kterého je mu vyplácen příspěvek na bydlení ve výši 2.731 Kč. K výdajům stěžovatel uvedl, že půjčku ve výši 7.000 Kč hradí formou měsíčních splátek ve výši 200 Kč. Dále uvedl měsíční výdaje ve výši 2.950,- Kč. Jako majetek větší hodnoty uvedl „RD“. Krajskému soudu bylo z jeho dřívější činnosti známo, že stěžovatel je vlastníkem pozemků p. č. 706, 501/1, 92/2, 88/1 a 2540 a pozemku PZE č. 372, přičemž na pozemku p. č. st. 706 se nachází rodinný dům č. p. 224, vše v k. ú. Čáslav. Na základě výše uvedeného dospěl krajský soud k závěru, že stěžovatel pravidelným, byť nepřilíš vysokým, příjmem disponuje. Navíc nelze odhlédnout od existence nemovitého majetku ve vlastnictví stěžovatele, které lze vzít v úvahu z toho pohledu, že stěžovatel má vlastní bydlení a současně mu využívání jeho dalších nemovitostí (pozemků) umožňují získání alespoň občasných výnosů, ať už zpeněžitelných nebo využitelných pro jeho vlastní osobní potřebu. S ohledem na výše uvedené nejsou podle krajského soudu splněny podmínky v podobě zvláště závažných důvodů pro výjimečné úplné osvobození od soudních poplatků, ale prokázaným a předpokládaným příjmům je přiměřené osvobození v rozsahu 90 %. Následně se krajský soud zabýval stěžovatelovým návrhem na ustanovení zástupce. Podle jeho názoru je při zkoumání této podmínky třeba hodnotit jak hmotněprávní charakter projednávané věci, tak osobnostní a faktické poměry včetně úrovně jeho legitimně očekávatelného a předvídatelného povědomí o hmotných i procesních právech, která pro něj z podané žaloby vyplývají. Na základě charakteru věci, kdy stěžovatel brojí proti rozhodnutí o zamítnutí povolení obnovy řízení, nelze dospět k závěru o nezbytnosti ochrany jeho práv, a to ani z hlediska obecné povahy sporu, ani z hlediska individuálního významu chráněného práva ve vztahu k stěžovateli. Proto krajský soud neshledal mimořádné okolnosti

odůvodňující nezbytnost ustanovení zástupce k ochraně stěžovatelových práv a z toho důvodu návrh na ustanovení zástupce zamítl.

Krajský soud při posuzování žádosti o osvobození od soudních poplatků vycházel z informací, které mu poskytl stěžovatel, resp. z veřejně dostupných údajů (z katastru nemovitostí), z nichž zjistil, že stěžovatel jednak disponuje pravidelným příjmem a jednak je vlastníkem nemovitého majetku značného rozsahu, ze kterého mu plynou výnosy. Na základě toho rozhodl o ve výroku I. o osvobození od soudního poplatku v rozsahu 90 %. S tímto závěrem se plně ztotožňuje i Nejvyšší správní soud. Ostatně stěžovatelova kasační stížnost proti výroku I. ani explicitně nesměruje, ale stěžovatel brojí proti výroku II., kterým byl vyzván k zaplacení soudního poplatku ve výši 300 Kč.

Podle ust. § 9 odst. 1 zákona 549/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudních poplatcích“) vzniká poplatková povinnost podáním žaloby. Účelem výzvy k zaplacení soudního poplatku je naplnění požadavku stanoveného v zákoně o soudních poplatcích tak, aby bylo možno v řízení pokračovat. Takovou výzvu krajského soudu je proto nutno považovat za rozhodnutí, jímž se pouze upravuje vedení řízení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 4. 2008, č. j. 1 As 2/2008 – 47, nebo usnesení ze dne 27. 2. 2006, č. j. 5 As 15/2005 – 47). Kasační stížnost směřující proti výzvě krajského soudu proto Nejvyšší správní soud odmítl pro nepřipustnost podle ust. § 104 odst. 3 písm. b) ve spojení s § 46 odst. 1 písm. d) a § 120 s. ř. s. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 4. 2008, č. j. 1 As 2/2008 – 47, nebo usnesení ze dne 27. 2. 2006, č. j. 5 As 15/2005 – 47).

Podle ust. § 35 odst. 8 s. ř. s. může předseda senátu navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát. Usnesení o ustanovení zástupce může tedy krajský soud vydat jen tehdy, je-li to nezbytně třeba k ochraně práv navrhovatele. Jak uvedl Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 26. 2. 2004, č. j. 6 Azs 19/2003 – 45, při posuzování tohoto předpokladu je nutno posuzovat „*jak hmotněprávní charakter projednávané věci, tak osobnostní a faktické poměry včetně úrovně jeho legitimně očekávatelného a předvídatelného povědomí o hmotných i procesních právech, která pro něj z věs podané žaloby vyplývají.*“ Přesně tímto způsobem postupoval i krajský soud, když se charakterem dané věci a poměry stěžovatele včetně úrovně jeho povědomí o hmotných i procesních právech důkladně zabýval. Stěžovatel podal obsáhlou žalobu splňující základní požadavky ve smyslu ust. § 71 s. ř. s., v níž poukazoval na konkrétní ustanovení právních předpisů, shrnoval skutkové okolnosti dané věci, přičemž ve věci činil řadu procesních úkonů (návrh na osvobození od soudních poplatků, návrh na přiznání odkladného účinku atp.). Stěžovatel tedy jednoznačně disponuje povědomím o svých hmotných, jakož i o procesních právech. Krajský soud proto správně dospěl k závěru, že v jeho případě není splněna podmínka nezbytnosti ustanovení zástupce ve smyslu ust. § 35 odst. 8 s. ř. s. V této souvislosti lze odkázat na rozsudek ze dne 25. 1. 2013, č. j. 5 Ans 19/2012 - 16, ve kterém dospěl Nejvyšší správní soud ve vztahu ke stěžovateli k obdobným závěrům. Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že kasační stížnost směřující proti výroku III. není důvodná, a proto ji v souladu s ust. § 110 odst. 1 in fine s. ř. s. zamítl.

Ve věci rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ust. § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch

právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Nejvyšší správní soud žádnému z účastníků náhradu nákladů nepřiznal, protože stěžovatel v řízení úspěch neměl a krajskému úřadu žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. září 2014

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu